

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.8356569>

Accepted: 10.09.2023

Bariş Manço Eserlerinin İletişim Sosyolojisi Açısından Değerlendirilmesi

Evaluation of Bariş Manço's Works in Terms of Communication Sociology

Nurgül ERGÜL GÜVENDİ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık
nurgulergul@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9473-1474>

Özet

Eserlerinde Türk kültürü ve temel insani değerlere yer veren Bariş Manço, Türk müziğinin güçlü ve unutulmayan sanatçılarından birisidir. Bu nedenle Eserlerini Türk Halk Kültürü, inanç ve değerleri doğrultusunda oluşturan Bariş Manço eserleri, araştırma konusunu oluşturmuştur. Bu makalenin amacı Bariş Manço eserlerinde yer alan temel değerlerin iletişim sosyolojisi açısından incelenmesidir. Verilerin toplanmasında doküman analizi yöntemi, verilerin analizinde ise tematik içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılan sonuçlar, Bariş Manço eserlerinde yer alan değerlerin, sosyal kimlik oluşturma, grup aidiyeti, toplumsal norm ve değerlerin aktarılması, kültürel globalleşme, toplumsal cinsiyet ve eşitsizlik, gibi hususlarda işlevsel olduğunu göstermektedir. Ulaşılan sonuçlar, müzikal eserlerin, kişiler ve kültürlerarası iletişim açısından işlevselliğini göstermekle birlikte bu eserlerin sosyolojik açıdan önemine dikkat çekmektedir. Araştırmanın müzik kültürü, folklor, iletişim ve sosyoloji alanlarındaki ilişkilere dikkat çekmesi nedeniyle, literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Sosyolojisi, Bariş Manço Eserleri, Türk Halk Kültürü, Temel Değerler.

Abstract

Bariş Manço, who includes Turkish culture and basic human values in his works, is one of the powerful and unforgettable artists of Turkish music. For this reason, Bariş Manço's works, which created his works in line with Turkish Folk Culture, beliefs and values, constituted the research subject. The aim of this article is to examine the basic values in Bariş Manço's works in terms of communication sociology. Document analysis method was used in data collection, and thematic content analysis method was used in data analysis. The results show that the values in Bariş Manço's works are functional in terms of creating social identity, group belonging, transferring social norms and values, cultural globalization, gender and inequality. The results obtained show the functionality of musical works in terms of interpersonal and intercultural communication, and draw attention to the sociological importance of these works. It is thought that the research will

contribute to the literature as it draws attention to the relations in the fields of music culture, folklore, communication and sociology.

Keywords: Sociology of Communication, Works of Barış Manço, Turkish Folk Culture, Basic Values.

1. GİRİŞ

Değer, davranışlara yön veren ve insan davranışlarını belirleyen ilkelerdir (Keskin ve Akyıldız, 2021). Bir toplumu millet yapan temel özellikler, din, dil, inanç ve gelenek gibi ortak değerler sistemine sahip olmalarıdır. Bir toplumun benliğini devam ettirebilmesi, kültürel ürünlerini gelecek nesillere aktarabilmesi, ortak değerlere sahip olması ve bu değerleri sürdürebilmesi ile olanaklıdır (Kan, 2010; Kurudayıoğlu ve Çakıcı, 2013). Sosyolojik açıdan değer; bir şeylerin arzulanması veya arzulanmamasını belirleyen tabir veya inançlardır (Güngör, 1997). Değer kazandırma faaliyetleri, formal veya informal olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilir (Deveci, Belet ve Türe, 2013). Değerlerin edinilmesi ve sürdürülmesi, bir insanın tüm yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Bu noktada sanat ve sanat eserlerin rolü oldukça önemlidir. Müzik, insanların duygu ve düşüncelerinin, belli bir plan dahilinde oluşturulup aktarılmasını sağlayan, estetik bir sanat biçimidir (Uçan, 1997). Müzikal eserler, bir toplumun manevi değerleri ve kültürel öğelerine göre şekillenmektedir. Bir bölge veya toplumun sözlü-sözsüz ezgileri, o bölge veya toplumun kültürel değerlerini olduğu gibi yansıtmaktadır (Angı, 2012, s. 20). Müzikal eserler, birey ve toplumların, iyiye, doğruya yönelmesi, güzel bir yaşama ilerlemesi gibi işlevlere sahiptir (Dönmez ve diğerleri, 2017, s. 326). Bitki ve hayvanların da müzikten etkilendiklerini gösteren araştırmalar bulunmaktadır (Öztürk, 2005, s. 16). Barış Manço, Türkiye'de "Anadolu Rock" müzik türünün kurucularındandır. Ozan-baksı geleneği, Türk kültürünün öz ve değerlerini yansıtan önemli bir gelenektir. Barış Manço, bu geleneğin önemli temsilcilerinden birisidir (Günay, 1992). Barış Manço eserlerinin (şarkı sözlerinin) teması, sevgi, saygı, doğruluk, dürüstlük, hoşgörü, vefa, duyarlılık, onurlu olma, görgü, kanaatkarlık, bağımsızlık, vatanseverlik gibi değerlerdir (Keskin ve Akyıldız, 2021). Eserlerinde halk deyişleri, deyim ve atasözleri gibi kültürel unsurlara sıkça yer veren Manço, yalnız müzik türünde değil aynı zamanda eserlerinin içerik ve ana fikri ile Türk müziğinde yeni bir yapılanmayı temsil etmektedir (Günay, 1992). Çobanoğlu (2000), Barış Manço'nun Türk kültür tarihinde "kültür fenomeni" olarak anılma nedeni, eser ve şahsiyetinde bu kültürel niteliklerin bir bütün olarak açıkça görülmesidir (Özkarabekir, 2011). İletişim sosyolojisi, sanat eserlerinin toplumsal açıdan işlevlerine dikkat çeker. Bu noktadan hareketle, Barış Manço eserleri, toplumsal değerleri yansıması ve bu değerlerin aktarımına aracılık etmesi nedeniyle, iletişim sosyolojisi açısından incelenmiştir.

2. İLETİŞİM SOSYOLOJİSİ VE MÜZİK

Aristoteles'e (2015, s. 268) göre, ilham veren ve duygu üretimi sağlayan, ahlaki değerlere uygun melodilerin dinlenmesi, insan karakterinin olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunur (Dural, 2017, s. 501). Müziğin, fiziksel, sosyal, kültürel ve akademik gibi birçok alanda olumlu etkileri bulunmaktadır (Kılıç, 2016, s. 360). Ayrıca müziğin, motivasyon kaynağı olma, psiko-sosyal açıdan aidiyet duygusu oluşturma, saygı görme, sosyalleşme, olumlu tutum ve davranış edindirme gibi katkıları bulunmaktadır (Kocabaş, 1997; Kurban, 2019). Yani müziğin, sosyokültürel açıdan

etkileri birçok farklı disiplin tarafından kabul edilmektedir (Kurban, 2019, s. 31). Bu alan, kültür, iletişim, psikoloji ve toplumsal dinamikler gibi çeşitli disiplinlerin kesişiminde yer alır. Müziğin toplumsal etkileşim ve iletişimdeki rollerini anlamak, insanların kültürel deneyimlerinin ve toplumsal ilişkilerinin anlamlandırılması adına oldukça önemlidir. Müzik ve iletişim sosyolojisi, müziğin toplumsal etkileşimler ve iletişim içindeki rolünü inceleyen bir alanı temsil eder. Bu ilişki, müziğin kültürel anlamlarını, toplumsal yapıları ve insan davranışlarını nasıl etkilediğini araştırır. İletişim sosyolojisi açısından müzik, sosyal kimlik ve grup aidiyeti, toplumsal norm ve değerlerin aktarılması, toplumsal değişim ve aktivizm, kültürel globalleşme, toplumsal cinsiyet, eşitlik ve medya araçları bağlamında önemli rollere sahiptir. Değer, tutum, düşünce, inanç, davranış ve kalıp yargılar, sosyal psikolojiktir. Bu durumun nedeni, insan davranışlarının çevresel faktörler ve sosyal normlara göre şekillenmesidir. Tüm bu davranışlar, kişilerarası iletişim sonucunda gerçekleşir (Hogg ve Abrams, 1988, s. 8)

1. Sosyal Kimlik ve Gruplar: Müzik, insanların kendilerini belirli topluluklara ait hissetmelerini sağlayabilir. Belirli bir gruba bağlı olan insanlar, bu tür müziği paylaşarak ve dinleyerek bu kimliği pekiştirebilirler. Bu nedenle bireyin içerisinde bulunduğu gruplar ve bu grupların yapısı oldukça önemlidir (Hortaçsu, 1998, s. 16).

2. Toplumsal Normlar ve Değerler: Müzik, toplumsal normları ve değerleri yansıtabilir. Şarkı sözleri, melodi ve tını gibi faktörler, bir topluluğun değerlerini ve normlarını yansıtabilir veya sorgulayabilir. İnsan davranışlarının toplumsal boyutunu ifade eden, bu unsurlar, sosyal kimlik yaklaşımının temellerini oluşturur (Tajfel, 1978, s. 77, 1978, s. 27).

3. Toplumsal Değişim ve Aktivizm: Müzik, toplumsal değişim ve aktivizm için bir araç olarak kullanılabilir. Örneğin, protesto şarkıları veya politik mesajlar içeren müzikler, toplumsal farkındalık yaratmak ve değişimi teşvik etmek için kullanılabilir. Bireyin olumlu veya olumsuz sosyal kimlik oluşturması, benlik saygısı geliştirmesi gibi oldukça önemli hususlar, içerisinde bulunulan toplumun yapısına bağlıdır (Condor, 1990, s. 245; Turner ve Brown, 1978, s. 260).

4. Kültürel Globalleşme: Müzik, kültürel globalleşmenin bir parçası olarak farklı kültürler arasında iletişimi sağlar ve geliştirir. Müzikal eserler, farklı topluluklar arasında etkileşimi teşvik edebilir. Topluluklar arası iletişim ise globalleşme sürecinin temel parametrelerinden birisidir (Elteren, 1999).

5. Medya ve Teknoloji İlişkisi: İnternet ve diğer iletişim teknolojileri, müziğin paylaşılmasını ve erişimini kolaylaştırmıştır. Bu durum ise müziğin toplumsal etkisinin artmasına neden olur.

6. Toplumsal Eşitsizlik ve Cinsiyet: Müzik, toplumsal eşitsizlikleri ve cinsiyet rollerini yansıtabilir veya bunlara meydan okuyabilir. Örneğin, müzik endüstrisindeki cinsiyet eşitsizliği veya cinsiyet temsili, iletişim sosyolojisi açısından oldukça önemlidir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden belge analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, bir veri toplama aracı ve araştırma modelidir (Bowen, 2009). Manço'nun tüm eserleri araştırma evrenidir. Araştırma örnekleme, söz ve müziği sanatçıya ait olan eserlerden oluşmaktadır. Veriler Müzik Eserleri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) resmi internet sitesinden ve Barış Manço Mix internet sitesinden alınmıştır. Toplam 150 eser araştırma örnekleme olarak

belirlenmiştir. Elde edilen veriler (dürüstlük, çalışkanlık, eşitlik yardımseverlik, saygı, sevgi ve vatanseverlik) olmak üzere (kişi ve kültürlerarası iletişim) açısından ortak etkilere sahip olan evrensel (7) değer, tema altında toplanmıştır. Tematik analiz, veriler arasındaki anlamlı ilişkilerin ve örüntülerin saptanması amacıyla kullanılan, nitel bir araştırma yöntemidir (George, 1959).

4. BULGULAR

Tablo 1. Barış Manço Eserlerinde Öne Çıkan Sosyolojik Temalar (Değerler)

Dürüstlük-Çalışkanlık	Eşitlik Yardımseverlik	Saygı- Sevgi	Vatanseverlik
Ali Yazar Veli Bozar Diral Dedenin Düdüğü Eğri Eğri Kazma Olmaya Devlet Cihanda	Abbas Yolcu Ahmet Bey'in Ceketi Bir Selam Sana Gönül Ferman Dinlemiyor Ne Kadar Mutluyuz	Ali Yazar Veli Bozar Aman Yavaş Aheste Dört Kapı Dut Ağacı Eğri Eğri Eski Bir Fincan Gülpembe Günaydın Çocuklar Sarı Çizmeli Mehmet Ağa Âdemoğlu El Beni Alla Beni Pulla Beni Aman Avcı Anahtar Arkadaşım Eşek Aynalı Kemer Bahçede Hanımeli Bal Böceği Beyhude Geçti Yıllar Bugün Bayram Ayı	Genç Osman Olmaya Devlet Cihanda Domates Biber Patlıcan Duriye Fil ile Kurbağa Gel Gibi Gibi Gönül Dağı Gönül Ferman Dinlemiyor I'll Go Crazy Kara Sevda Kayaların Oğlu Ne Ola Yar Ola Seher Vakti Süper Babaanne
Ahmet Bey'in Ceketi Anahtar Kâtip Arzuhâlim Kazma Kağızman	Abbas Yolcu Acılı Da Bağa Vir Hemşerim Memleket Nire Zehra		

Kaynak: (Üztemur, S., Sevigen, E. ve İnel, Y., 2021; Keskin ve Akyıldız, 2021)

1. Kategori (Tema) Dürüstlük ve Çalışkanlık

Barış Manço eserlerinde dikkat çeken değerlerin başında dürüstlük gelmektedir. Dürüstlüğü vurguladığı bazı dizeleri şu şekildedir: Eğri Eğri Doğru Doğru Eğri Büğrü isimli eserinde: “Bir gün dönsem sözümden, düşerim dost gözünden” Dizeleri ile; Olmaya Devlet Cihanda isimli eserinde, “Doğru tartan esnaf rahat huzurlu gezer.” dizeleri ile sözünde durma, dürüstlük değerine dikkat çekilmektedir.

Barış Manço çalışkanlık değerine, Kâtip Arzu Halim adlı eserde: “Kurban olam kalem tutan ellere.” Dizesi; ile Anahtar adlı eserinde ise “Sınıfın en güzel kızı o yalnız geziyor kimse ona

yaklaşamıyor, yine koltuğunda koca koca kitaplar kütüphaneden geliyor.” dizeleri ile dikkat çekmiştir.

2. Kategori (Tema) Eşitlik ve Yardımseverlik

Barış Manço eserlerinde öne çıkan önemli değerlerden birisi de eşitliktir. Barış Manço bu değere verdiği öneme, Ne Kadar Mutluyuz adlı eserde “Karşılıklı oturur konuşuruz, belli bir yerde, erkek kadın diye bir ayırım yapılamaz.” dizeleri ile; Bir Selam Sana adlı eserde “Uzat elini korkma bak beş parmağım var benim de.” dizeleri ile; Ahmet Bey’in Ceketini isimli eserinde ise “O mahallede herkes gömlek giyerdi, bizim kul Ahmet bir gün bir ceket diktirdi diktirir ya, Mahalleye dert oldu kul Ahmet’in ceketini.” dizeleri ile dikkat çekmiştir.

Barış Manço yardımseverlik değerine, Sarı Çizmeli Mehmet Ağa isimli eserinde, “Yoksul görsen besle kaymak bal ile” dizeleri ile; Dıral Dedenin Düdüğü isimli eserde “Ama paylaş, gel beni dinle, paylaşırsan sevaba girersin” dizeleri ile; Bir Selam isimli eserinde “Bir dilim ekmeği bölüşürüm seninle Suyu aynı tasta yudumlarım seninle” ifadeleri ile dikkat çekmiştir.

3. Kategori (Tema) Sevgi ve Saygı

Eserlerinde sevgi olgusunu sıklıkla vurgulayan sanatçı, “Kayaların Oğlu ve Küheylan” isimli eserlerinde “Toprak anayla kaya babanın oğluyum ben, toprak anam sevgi dolu,” diyerek tabiat ve vatan sevgisine; Ayı isimli şarkı sözünde “Hayvan sevgisi tabii ki lazım” diyerek, hayvan sevgisine; Anahtar isimli eserinde “Gece annem evde dedi ki: “Oğlum ne var? Yemeden İçmeden kesmen yine!” Dedim: Anne artık kalbimin sahibi var, âşık oldum delicesine, dizeleri ile insan sevgisine (aşk) dikkat çekmiştir.

Barış Manço eserlerinde sıklıkla vurgulanan değerlerden birisi de saygıdır. Eserlerinde saygının vurgulandığı bazı dizeler şunlardır: Eğri eğri doğru doğru eğri büğrü adlı eserde “Kimi batı kimi doğu, Kuzey güney hepsi doğru, Kim seçer ki bozuk Yolu, Eğri eğri doğru doğru”; Günaydın Çocuklar isimli eser: “Zevk meselesi bu karışılmaz, tartışılmaz zevkler ve renkler sizin olsun bütün bu zevkler” dizeleri ile kişisel tercihlere saygı değerine dikkat çekilmektedir. Bugün Bayram şarkısında ise “Bugün bayram, erken kalkın çocuklar” dini değerlere saygı konusuna dikkat çekilmektedir. Dönence şarkısında: “Uzaklarda bir yerlerde türküler söyleniyor” türkü, kültürel mirasa saygı, Eski Bir Fincan isimli eserde: geleneğe saygı; Halk İçinde Muteber isimli eserde: “Buz gibi pınar suyundan bir testim olsa” kültürel miraslara saygı; Süleyman isimli eserde: “Vur davulcu eline üşenme hoppa, Çal zurnacı diline üşenme hoppa” kültürel miraslara saygı konusuna dikkat çekilmektedir.

4. Kategori (Tema) Vatanseverlik

Barış Manço eserlerinde öne çıkan değerlerden birisi de vatanseverliktir. Kayaların Oğlu, Olmaya Devlet Cihanda, Genç Osman ve Küheylan isimli eserler, vatanseverlik değerinin vurgulandığı başlıca eserlerdir. Olmaya Devlet Cihanda isimli eserde “Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi” dizeleri ile; Kayaların Oğlu isimli eserde, “Toprak anayla, kaya babanın oğluyum ben” ifadesi ile, Küheylan isimli eserde “Kalk gidelim Küheylan Uçalım gayri oy, Evimize dönelim gayri” ifadeleri ile; Genç Osman isimli eserde “Allah Allah deyip geçer Genç Osman of of” dizeleri ile; toprak, vatan, yuva, ev (vatanseverlik) değerine dikkat çekilmiştir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İletişimi oluşturan unsurlar ve iletişim aracılığıyla kullanılan araçlar, iletişimin gerçekleştiği ortamdan bağımsız düşünülemez. O halde kişiler ve kültürlerarası iletişim faaliyetlerinin toplumsal-sosyolojik zemini oldukça önemlidir. Nitekim, iletişimin toplumsal anlamı, etkileri, sonuçları, iletişim sosyolojisinin konusudur. Bu açıdan iletişim faaliyetlerinin toplumsal açıdan etkili olduğu sanat eserleri, sosyolojik iletişim araçlarıdır. Bu çalışmada, Türk halk kültürü ve temel değerlere ağırlık veren Barış Manço eserleri, iletişim sosyolojisi açısından incelenmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, Barış Manço eserlerinde toplum yaşamını ilgilendiren, dürüstlük, çalışkanlık, eşitlik, yardımseverlik, sevgi, saygı ve vatanseverlik gibi değerlerin öne çıkarıldığı görülmektedir. Bu değerler ise sosyal kimlik oluşturma, grup aidiyeti, toplumsal norm ve değerlerin aktarılması, kültürel globalleşme, toplumsal cinsiyet ve eşitsizlik gibi iletişim sosyolojisinin temellerini oluşturan kişi ve toplumsal ilişkilerin temel dinamiklerine etki etmesi nedeniyle işlevseldir. Ulaşılan sonuçlar, müzikal eserlerin, kişiler ve kültürlerarası iletişim açısından işlevselliğini göstermekle birlikte bu eserlerin sosyolojik açıdan önemine dikkat çekmektedir. Araştırmanın müzik kültürü, folklor, iletişim ve sosyoloji alanlarındaki ilişkilere dikkat çekmesi nedeniyle, literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akyol, Y. (2017). II. Meşrutiyet Dönemi Eğitimcilerinin Değerler Eğitiminde Edebî Ürünlerin ve Müziğin Kullanımına İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 376-393.

Angı, Ç., E. (2012). *Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ile Dinledikleri Müzik Türleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Cirhinlioğlu, Z. & Tektaş, M. (2019). Mehmet Akif Ersoy'un Şiirlerinde Sosyolojik Temalar. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), 99-109.

Condor, S. (1990). "Social stereotypes and social identity." *Social identity theory: Constructive and critical advances*. (Der.) D. Abrams ve M. A. Hogg. London: Harvester Wheat Sheaf. 230-251.

Coşkun Keskin, S. & Akyıldız, M. (2021). Barış Manço Şarkılarında Yer Alan Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19 (42), 153-186.

Çobanoğlu, Ö. (2000). Barış Manço Araştırmalarının Kullanımı ve Yöntemi Üzerine Tespitler. *Millî Folklor Dergisi*.12(46), 40-46.

Dönmez, E. C. Kurtaslan, Z., Apaydın, A. İ., ve Okay, H. H. (2017). *Müzik ve Değer Kazanımı İlişkisi*. İçinde Değerler bilançosu Beyaz Kitap (319-328). İstanbul Çizgi Kitapevi.

George, A.L. (1959). *Quantitative and Qualitative Approaches to Content Analysis*. In Pool, I. D.S. (Ed.), *Trends in content analysis* (pp. 7- 32). Urbana: University of Illinois Press.

Günay, U. (1992). Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço. *Milli Folklor*. 13, 2-3.

Güngör, E. (1997). Ahlak psikolojisi ve sosyal ahlak. İstanbul: Ötüken Yayınevi.

Hortaçsu, N. (1998). *Grup İçi ve Gruplar Arası Süreçler*. Ankara: İmge.

Kan, Ç. (2010). Sosyal Bilgiler Dersi ve Değerler Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 187, 138-145.

Kara, M. ve Emirhan, T. (2020). Değerler eğitimi açısından müzik dersi kitaplarındaki çocuk şarkıları. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (2), 153-178.

Kurudayıoğlu, M. ve Çakıcı, E. (2013). Türk edebiyatı dersinin öğretiminde değerler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(3), 41-57.

M. Van Elteren. (1999). "Amerikan Popüler Kültürünün Etkisinin Global Bir Yaklaşım İçinde Değerlendirilmesi", *Popüler Kültür ve İktidar*, Nazife Güngör (der.), Vadi Yayanları, Ankara.

Özkarabekir, C. (2011). Barış Manço Belgeseli-Hayatım Roman.

Tajfel, H. (1978). "Interindividual behaviour and intergroup behaviour." Differentiation between social groups: *Studies in the social psychology of intergroup relations*. (Der.) H. Tajfel. London: Academic Press. 27-60.

Tajfel, H. (1978). "The achievement of group differentiation." Differentiation between social groups: *Studies in the social psychology of intergroup relations*. (Der.) H. Tajfel. London: Academic Press. 77-101.

Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Üztemur, S., Sevigen, E. ve İnel, Y. (2021). "Barış Abi"yle Değer Öğretimi: Barış Manço Eserlerinde Değerler. *Başkent Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 8 (1), 93-103.